

Foreningen

til

Norske Fortidsmindesmærkers Bevaring.

Årsberetning for 1847,

afgivet

i Generalforsamling den 22de December 1847.

Christiania.

Trykt i Carl C. Werner & Comp.s Bogtrykkerie.

1848.

Foreningen

iii

Norske Fortidsmindesmærkers Bevaring.

Marsberetning for 1847,

afgivet

i Generalforsamling den 22de December 1847.

Den i Lovene foreskrevne Beretning om Foreningens Virksomhed, Pengevæsen m. v. i det forløbne Aar har Direktionen den Ære herved at forelægge Foreningens Medlemmer.

Direktionen har troet først og fremst at burde alvorlig overveie, om den betydelige aarlige Pengesum, som Interessenten for Foreningens Virksomhed nu har stillet til dens Naadighed, bør anvendes til enkelte større Foretagender, eller fordeles paa flere mindre Undersøgelser, Restaurationer o. s. v. Heraf vilde nemlig Retningen af Foreningens hele Virksomhed for Aaret blive afhængig. Man indsaa vistnok, at en Virksomhed, anvendt paa forskjelligartede Gjenstande og fordeelt saa at sige rundt om i Landet, sandsynligviis vilde i betydelig Grad nære og fævege den alt vakte Interesse for Foreningen, som altsaa deraf kunde vente sig Medlemmernes Antal fæveget; fremdeles erkjendte man, at de gjennem Kirke-Departementet i forrige Aar erhvervede Oplysninger om Antiquiteter m. v. afgive tilstrækkelig Veiledning ved Valget af deslige mindre Foretagender, som endog Beretningernes Meddelelere maaskee med Nette kunde udførte. Men desuagtet har man dog troet at burde saameget som muligt concentrere Foreningens Virksomhed paa større Arbeider. At gjenreise et Kors, aetagne en Runesteen, undersøge en Altertavle o. s. v. er ikke forbundet med større Bekostning, end at Enkeltmand i Almindelighed kan og vil bære den, naar man først har Noget, der er skiftet til Arbeidet og har Interesse derfor; men t. Ex. at udgrave en Kirkeruin i sin Heelhed fordrer et Udlaeg, som alene forenede Kræfter kunde tilveiebringe. De sidstnævnte Slags Arbeider ville altsaa uden Foreningens Mellemkomst ikke vorde udførte, medens det dog altid er Sandsynlighed for, at de mindre Gjenstande ligesuldt kunne og vilde blive undersøgte, og at man bør med Hensyn til

disse indskrænke sig til at understøtte Privates Bestræbelser for deres Undersøgelse og Bevaring.

Denne Direktionens Anskuelse af Foreningens hensigtsmæssigste Anvendelse for dens Pengemidler er desuden bleven bestyrket ved den Banffelighed, som man ved hvert Spørgsmaal om Arbejder eller Undersøgelser udenfor Christianias nærmeste Omegn har høstet, ikke med at erklære denne eller hiin Undersøgelse for gavnlig, men ved at faae den udført eller ledet af sagkyndig Mand paa den rette Maade. Man har troet at handle i Foreningens velforstaaede Interesse ved hellere Intet at foranstalte, end at bevilge Penge til et Foretagende, for hvis hensigtsvarende Udførelse man ikke havde tilstrækkelig Borgens. Men som et Middel til at rydde denne — for Tiden den tungeste — Hindring mod Foreningens udvidede Virksomhed af Veien, har Direktionen anseet Oprettelsen af **Filialafdelinger** i de Egne i Landet, hvor et passende Antal Medlemmer vare bosatte, til hvis særlige Omsorg og Tilsyn man kunde overdrage de Undersøgelser i Egnen, som med Foreningens Bistand anstilledes. Direktionen har i den Anledning for det Første kun henvendt sig til Thronhjelm og Skienseggen, uden at den endnu seer sig istand til at meddele noget bestemt Resultat af sine Bestræbelser i denne, uden Tvivl vigtige Sag. Den udkastede Plan for slige Filialafdelinger er vedlagt nærværende Beretning.

Af ovenanførte Grunde har Direktionen hovedsageligst indskrænket sin Virksomhed til Fuldbendelsen af et, og Paabegyndelsen af et andet større Arbejde, nemlig 1) Udgravningen af Hovedøens Klosterruiner, 2) Udgravningen af Hammers Domkirkes Ruiner med Omgivelser.

Hovedøens Ruiner ere i Aar fuldstændigt udgravede, og en Grundtegning derved fulgte forrige Aarsberetning, forsaavidt Udgravningen da var fremmet. Senere er den uændelige Bøg rensket rundt om Kirken og Klostret, nogle Enkeltheder nærmere undersøgte, samt en liden isoleret Bygning mellem Klostret og Dens sydlige Kyst heelt udgravet. Udgifterne herved have i Aar contant kun udgjort 66 Spd., da der ved Salg af Bygningssteen er udkommet en ikke ubetydelig, til Udgravningen anvendt Sum, hvorfor nærmere Regnskab skal blive aflagt. De til Ruinernes Bevaring fornødne Udgifter antages at ville kunne dækkes ved hvad der ved den i forrige Aage afholdte Auktion over den udgravede Steen og Grus i sin Tid indkommer.

Efterat saaledes Foreningens første Hovedarbejde, hvis Resultater den uden Tvivl for en stor Deel skylder sin Stilling for Diebliffet, var fuldført, foretog to af Direktionens Medlemmer en Reise til **Hammer** Gaard i Bang paa Hede-
marken, hvis Ruiner af **Domkirken** de anbefalede til fuldstændig Undersøgelse. Som Følge heraf opsendtes den Arbejder, som i Aar havde forestaaet Gravningen paa Hovedøen, til Hammer. Udgravningen af Domkirkens Chor paabegyndtes 28de Septbr., og fuldbendtes i de første Dage af Novbr. Man har stødt paa flere

Ligstene, hvoraf dog — saavidt vides — endnu ingen med Indskrift, og i en Grav fundet en Kalk med Disk af jernholdigt Metal, en Sols-Ringering med en blaa Steen samt en Ring af fint Guld, ligeledes med Steen indfattet. Storhammers Eier Hr. Proprietær Carl Kroeg har med megen Velvillie imodkommet Direktionens Ønsker, og man har Haab om at faae den fremtidige Udgravning ordnet paa en baade for Eieren og Foreningen gavnligere Maade.

Nagtet Direktionen ansaa det rigtigst at see Arbejderne paa Hovedoen tilendebragte, forend noget nyt større Foretagende endelig besluttedes, og saaledes først silde i Høst paabegyndte Gravningen paa Stor-Hammer, vil man dog allerede af forrige Aarsberetning have erfaret, at Direktionen i længere Tid har havt sidstnævnte Sted for Øie. Imidlertid blev og Direktionens Opmærksomhed i Aarets første Halvdeel henvendt paa den i offentlige Tidender oftere omtalte saakaldte **Løngang paa Hovde** i Ørstens Sogn paa Søndmøre. Departementet for det Indre har oversendt Direktionen forskellige fra Amtmanden i Romsdalen indkomne Rapporter om denne Løngang, hvilke imidlertid ikke satte Direktionen istand til at danne sig nogen tydelig Fremstilling om Hulens eller Løngangens Natur, eller i det Hele at undersøge, hvorvidt et Kunstarbejde fra Oldtiden her var kommet for Dagen. Men den troede tillige, indtil nogenlunde Visshed i denne Henseende erholdtes, at burde indskrænke sig til Indhentning af paalidelige Efterretninger, og holde en tilstrækkelig Sum disponibel for det Tilfælde, at den antagne kunstige Løngang virkelig skulde existere. Man henvendte sig derfor 7de Febr. d. A. til D. Hrr. Sognepræster Rosenqvist og Frich samt Bogtrykker Marslot, gennem hvis Avis Efterretningen om hiin Gang først blev bekjendt, med Anmodning om at undersøge hiin Gang og velvilligen at meddele Direktionen sin Formening om, „hvorvidt det ikke var tænkeligt, at det Hul, man er stødt paa, kunde være en ved Vand eller anden Naturkraft dannet tilfældig Gang, som efterhaanden er bleven tildækket af Jordsmønnen“, ligesom man vilde være taknemlig for ethvert Bidrag til Sagens Oplysning, saavel for som mod Antagelse af en kunstig Gang m. v.

I Anledning af denne Skrivelse har Direktionen vel endnu ikke modtaget nogen paa en fælles Undersøgelse grundet Underretning fra de tilskrevne Herrer; derimod har Hr. Marslot i Brev af 29de Mai meldt, at han 3die Pindsedag har ved forskellige Bygdemænds Hjælp undersøgt en Deel af Løngangen og alene venter paa de to øvrige Herrers Marsvarelse for i Fællesskab at afgive de begjærede Oplysninger og Overslag. Ligesaa har Hr. Rosenqvist 31te Octbr. privat meldt Formanden, at han for sin Part er i megen Tvivl om denne Løngang er Menneſteverk. Bidden mellem Bøggene er kun 1 Alen, medens Dybden er vel 6; Bøggene synes ham ei opførte af Mennesker, idetmindste ikke paa den Strækning, som kan befæres. Den gaar i snorret Linie, og er overalt tildækket, skjønt ikke med Heller. Han antager, at den i ethvert Tilfælde burde opryddes, fordi baade Sagnet og Tildækningen synes at vise, at man dog har havt nogen Hensigt med

Gangen eller i sin Tid benyttet den. Ligesaa har Hr. Sognepræst Frich i disse Dage i privat Brev tilkjendegivet sin Mening om denne Løngang, som han bestemt antager for et Kunstværk, hvis fuldstændige Undersøgelse imidlertid vilde medføre overordentlige store Bekostninger. Direktionen har derfor udsat med at fatte nogen Beslutning i denne tvivlsomme Sag, som det i ethvert Tilfælde ikke vil være den muligt direkte herfra med Held at lede.

Foreningens Voresmedlem Hr. Etatsraad m. m. C. C. Rafn i Kjøbenhavn har med Skrivelse af 7de April d. A. tilstillet Foreningen som Gave et complet Exemplar af Antiquariske Annaler 4 Bind, Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed 3 Bind, og Antiquarisk Tidsskrift 3 Hefter, en Gave, hvis Værd betydeligt forøges derved, at de to førstnævnte Bærker forlangst ere ude af Boghandelen. Ligesaa har Hr. Prof. Dahl i Dresden oversendt en liden historisk Beretning om den til Schlesien flyttede Bangs Kirke, og under 6te Decbr 1846 den sachsiske antiquariske Forenings „Mittheilungen“ for 1844—1845, som Direktionen først den 19de dennes modtog.

I Anledning af en offentlig Opfordring fra Lensmand Christensen i Torvestad om Penges Indsamling til at gjenreise det i Vinter nedstyrtede **Steenfors** ved **Hougesund** i Nysylke, tilskrev Direktionen ham, at den vel ikke kunde dele hans Anskuelse, at Korset var reist paa Harald Haarfagers Grav, men at den desuagtet ansaa det Bevaring værd, og derfor opfordrede ham til at lade det gjenreise paa hensigtsmæssig Maade. Da hans Svar paa dette Brev antydede mere omfattende Foretagender, end Direktionen ansaa gavuligt, udbad det sig, før end det forlangte Pengebeløb oversendtes, under 4de Octbr. en nærmere Forklaring over Maaden, hvorpaa han har tænkt sig Korset restaureret. Herpaa er endnu intet Svar indløbet.

Efter Forslag af Premierlieut. Gram besluttede Direktionen at lade optage et nøiagtigt Kart over det antiquariske Felt omkring Gaarden **Beien** paa Ringgerige, hvor som bekjendt Hr. Gram 1824 gjorde det store Fund af Guldringe m. v., og hvis vidtforgreede Samling af Gravhauge fra Oldtiden mere og mere forsvinde under Opdyrkningen. Det af Secondlieutenant Seip tegnede Kart i $\frac{1}{2000}$ af den naturlige Størrelse er forsynet med Forklaring over hver enkelt Gravhaugs Størrelse, Udgravning v. s. v. og forelægges herved Generalforsamlingen.

Under den kongelige Families Ophold her i afsigte Sommer lød den sig Hovedøens Ruiner forevise, og Deres Majestæter Dronningen og Enkedronningen behagede at lade sig antegne som Foreningens Medlemmer. Forresten er denne Klosteruin ogsaa i Aar bleven hyppigt besøgt, uagtet Udgangen til Den paa Direktionens Foranledning har været indskrænket til hveranden Søndag. For at bevare det Udgravede har man besluttet at bygge et simpelt laasfærdigt Skuur over Kirkens Indgang, og deri opbevare de hugne Stene, figurerede Teglstene m. v. Ligesaa har man ved Hr. Landskabsmaler Frich ladet optage to Prospekter af Ruinens

Jndre samt 9 Stfr. Tegninger af Gulvliserner, hvoraf et Par Plader i Lithographi skulle ledsage nærværende Marsberetning. En Deel architectoniske Tegninger ere paabegyndte, og ville kunne vedlægges en følgende Marsberetning. Paa denne Maade haaber Direktionen efterhaanden at kunne bringe Ruinens væsentligste Detailler til almindelig Kundskab, og saaledes paa den hensigtsmæssigste Maade gjøre de forløbne Mars Arbejder frugtbringende.

Man har henvendt sig til Hr. Etatsraad Rafn med Anmodning om at besørge for Foreningens Regning en usiagtig Kopi med Farver af den Tavle, forestillende Olaf den Helliges Martyrdød, som forud fandtes paa Kunstammeret i Kjøbenhavn, og nu formeentlig bevarer i det kgl. Museum for nordiske Oldsager.

hvad der iøvrigt, som allerede ovenfor antydet, virker hemmende paa Foreningens Virksomhed, er Mangel af disponible videnskabelige og kunstneriske Kræfter. Det har ikke i Aarets Løb manglet paa Opfordringer til at paabegynde Arbejder, undersøge Alderdomslevninger eller at sætte sig i Spidsen for dette eller hiint Foretagende. Saaledes er Direktionen bleven opfordret til at undersøge Halvardskirken i Oslo, Slotsbjerget i Tonsberg m. fl. Det har ikke heller manglet Direktionen paa Vyst og Midler til at tage fat; men dens Dunster i saa Henseende ere i Almindelighed strandede paa Spørgsmaalet om hvem Foretagendet skulde overdrages. De to kunsterfarne Medlemmer af Direktionen have i dette og de forløbne Aar altfor meget maattet opofre Tid og Kræfter for Foreningen, og udenfor Hovedstaden ville de i Almindelighed ikke kunne overtage noget Tilsyn, ligesom dette i det Hele er de øvrige Medlemmer af Direktionen umuligt. Direktionen berører denne Sag i Haab om derved maaffee at give Anledning til, at Sagkyndige tilbyde deres Tjeneste, den man i saa Fald vilde see sig istand til at betale; men forend dette indtræffer, vilde man altfor let udsættes for at anvende Foreningens Pengemidler paa mindre hensigtsmæssig Maade, ja undertiden vel og at fordærve Oldtidsminder istedetfor at bevare dem.

Som et Foretagende af væsentligt videnskabeligt og tildeels kunstnerisk Værd, som det uden Tvivl vilde være Foreningens Pligt at fremme, saasnart der gives Udset til, at det kan skee paa en tilfredsstillende Maade, skal man her alene nævne en paalidelig Aftegning af og Beskrivelse over samtlige norske **Runeindskrifter**.

Bed Skrivelse af 9de dennes har det kgl. Kirke-Departement tilstillet Direktionen Afskrift af en Jndberetning fra Hr. Organist Tellefsen i **Throndhjem** om to i Domkirkens nedre Chor ved en Reparation af Gulvet afdækkede **Bispegrave**. Den 17de og 18de Sept. d. A. stodte man omtr. 3 Alen fra Høihorets nederste Trappetrin og $1\frac{3}{4}$ Al. fra Kirkens Bæg paa den søndre Side under Gulvet paa en muret Grav, $3\frac{1}{4}$ Al. lang, 1 Al. bred og 1 Al. 4 Tom. dyb, hvori et noget, næsten hensmuldret Beenrad, af hvis Cranium kun Panden og lidt af Baghovedet var tilbage. Til Høire af Liget fandtes:

- a) 2 meget forraadnede Stumper, tilsammen 25", af en **Krumstav**, maasse af Egetræ. Overdelen var fortæret. Staven er ottesidig, plumpt skaaren med Kniv.
- b) Et forvitret **Blybæger**, 5" høit, 4" i Gjennemsnit, Bægerets Dybde 1½ Tom. Stilkens, ½" tyk, er paa Midten omgivet af en Kugle af ½" Diameter. Stetten, 4" i Gjennemsnit, er næsten ganske borte. Nær derved fandtes:
- c) en **Blytallerken** (patena), 4½ L. i Gjennemsnit, hvorpaa noget Løi havde fæstet sig, hvori var heftet 2 Kobbernaaler, 3" lange med udplattede Hoveder til ½" Vidde.

Den her Begravedes Hoved har hvilet i en Udhusling i en Grøtsteensblok, tildannet som en Hovedpude, lig den af Kløver (Norske Mindesm. S. 18, Pl. 9) beskrevne, som denne i 1818 fandt nærved dette Sted. Trælaaget over Liget fandtes opreist forraadnet til højere Side af Graven.

Omtr. 1 Alen derfra paa samme Side i lige Linie ned ad Choret mod Vest stodte Hr. Tellesens paa en Grav af samme Dimensioner som den første. Her fandtes til Venstre af det godt bevarede Beenrad, hvis Lænder alle vare i Behold:

- a) en smukt udarbejdet **Bispestav** omtr. 2½ Al. lang, der skjønnede ved Dyp-tagelsen, dog saa at Kronen er heel; Arbejdet paa denne er friere og bedre;
- b) en **Guldfingerring** med en gulagtig Steen, maasse en Glasflus.
- c) et Par simple **Metalspænder** til et Bælte i Form af en Ring med Tunge; de ere 1⅜" i Gjennemsnit;
- d) nogle grove **Klædningsstykker**, nu af brun Farve, og en Deel større Stumper Flør fandtes over Ligets Bryst. Steenblokken var som i den første Grav, men under dette Lig saaes et Klædebon, der ganske havde tildækket det; Laaget (af Træ) laa her forraadnet over Beenradet. Gravene er af Hr. L. atter blevne tillagte som før, og de fundne Gjenstande ere afgivne til det norske Videnskabs-Selskabs Museum.

Ogsaa i det forløbne Aar har Direktionen stræbt paa sædvanlig Maade at erhverve nye Medlemmer for Foreningen, og dens Bestræbelser have ei været ubeldige. Naagtet mange ældre Medlemmers Dødsfald, Udmeldelse, Fraflytning m. v. har forarsaget ikke ubetydelig Fluctuation i Medlemslisten, viser denne dog fremdeles en glædelig Stigen i Antal, og dermed i Foreningens Virkekraft. Ved forrige Møde tællede den 834 Medlemmer, af hvilke dog 32 først vare anmeldte fra 1ste Jan. 1847. Antallet er for Diebliffet 867; altsaa en Forøgelse af 33 (eller rettere 65) Medlemmer.

Kassereren har for sit betydelige Arbejde erholdt den samme Godtgjørelse som forhen, nemlig 6 pCt. af de indkasserede Bidrag, og Budet ligesaa 4 β for hver indkrævet Spd. Ligeledes har Direktionen tilstaaet Foreningens Sekretær en Godtgjørelse af 50 Spd. for den Assistance, som Korrespondancen m. v. ud-

fordrer. Imidlertid agter Direktionen idag at fremsætte et Forslag til Forandring i Lovene, hvorved Sekretærforretningerne kunne ordnes paa en anden, formentlig mere hensigtsmæssig Maade.

I det forløbne Aar har Foreningen i det Hele haavt en Indtægt af 888 Spd. 33 β nemlig:

Kassebeholdning fra f. A.	13 Spd. 23.		
Hs. Maj. Kongens Bidrag	25 —		
Hds. Maj. Enkedronningens	15 —		
Indbetalte Medlemsbidrag	835 —	10.	888 Spd. 33.
Udgifterne have været:			
1. Udgravning paa Hoveddoen	66 Spd.		
2. do. = Hammer	80 —		
3. Lithogr., Trykning, Illuminat., Tegninger, Bogbinderarbejde ic.	284 —	74.	
4. Inkasation, Porto, Fragt ic.	88 —	102.	
5. Rejser, Sekretærens Tilkommende	100 —		
6. Mindre Udgifter	7 —	2.	626 Spd. 58.
Overskud i Sparebanken	100 Spd.		
I Kassen	161 —	95.	261 — 95.
			888 Spd. 33.

De ved sidste Generalforsamling valgte Revisorer have revideret Regnskaberne for 1845 og 1846 og derved Intet fundet at bemærke. Direktionen vil saaledes andrage paa Generalforsamlingens Decharge til Kassereren for hine Aar.

Udkast

til Grundregler for Dannelsen af Filialafdelinger under Foreningen til norske Fortidsmindesmærkers Bevaring.

(Vedtagne i 2 forskellige Nøder).

I.

- I enhver Egn af Riget, hvor Interessen for Foreningens Diemed er vaft og et tilstrækkeligt Antal Medlemmer befinder sig, skal en Afdeling af Foreningen i Christiania søges oprettet.
- En saadan Afdeling bør tilstaaes saa stor Frihed og Uafhængighed, som Diemedet tillader, uden at Centralforeningens Kræfter for meget svækkes, eller dens præsumptive større Sagkyndighed berøves Tilsyn med Afdelingens Virksomhed.

3. Afdelingens Medlemmer ere tillige Medlemmer af Centralforeningen, til hvis Kasserer den aarlige Kontingent betales, mod at samtlige Medlemmer erholde Marsberetning m. B.
4. En Trediedeel af den aarlige Contingent for Afdelingens Medlemmer stilles, forsaavidt den indkommer, til dens Bestyrelses frie Raadighed, for at anvendes til Fortidsminders Bevaring, Undersøgelser, Aftegning eller deslige samt til Administrationsudgifter. Til Offentliggjørelse af de vundne Resultater maa disse Penge derimod ikke anvendes uden Centralforeningens Samtykke.
5. Er der inden Afdelingens Omraade Anledning til Foretagender, hvortil større Pengemidler udfordres, end § 4 har stillet til dens Raadighed, indgiver den til Centralforeningen en Fremstilling af det Arbeides Natur og Hensigt, som ønskes udført, tilligemed en saavidt muligt paalidelig og omstændelig Beregning over det fornødne Tilskud. Centralforeningen kan da bevilge et saadant Tilskud eller en Deel deraf, og er berettiget til at knytte de Betingelser til Bevilgningen, som den anseer fornødne.
6. Ved Arbeidernes Ophør for Aaret eller senest inden Udgangen af October indsender Afdelingens Bestyrelse til Centralforeningen en Beretning om sin Virksomhed i Aaret, der heel eller i Uddrag indtages i Foreningens Marsberetning. Med hiin Beretning indsendes en Extract-Affskrift af Afdelingens Regnskab, der i Dyrigt revideres og decideres af Afdelingen selv.
7. Afdelingen giver sig ellers selv de Love for sin Virksomhed, som den finder hensigtsmæssige, men tilstiller Centralforeningen Affskrift deraf, samt underretter den om enhver senere deri foretagen Forandring. Bestemmelserne om Afdelingens Forhold til Centralforeningen kunne ikke forandres uden dennes Samtykke.

II.

1. I enhver Egn, hvor Interessen for Foreningens Diemed er udbredt, eller hvor et større Foretagende ønskes udført, bør Foreningen stræbe at faae oprettet Filialafdelinger.
2. Disse Afdelinger, hvis Medlemmer nyde lige Rettigheder med Foreningens øvrige Medlemmer, staae under en selvvalgt Bestyrelse, der har Ret til frit at raade over en saa stor Andeel af vedkommende Medlemmers Contingent, som, efter Overlæg med Foreningens Direktion, forud maatte bestemmes. Til større Foretagenders Fremme kunne de erholde den videre fornødne Understøttelse af Foreningens Kasse.
3. Aarlig, og senest inden Midten af November Maaned, indsende Afdelingsbestyrelserne til Foreningens Direktion en Beretning om deres Virksomhed i Aaret, for heel eller i Uddrag at optages i Foreningens Marsberetning. Med hiin Beretning indsendes en Extract-Affskrift af Afdelingens Regnskab, der i Dyrigt revideres og decideres af denne selv.

4. Afdelingerne give selv Lovene for deres Virksomhed; dog maa disse ikke stride mod Foreningens almindelige Love. Afskrift af hine tilligemed senere vedtagne Tillægsbestemmelser meddeles Foreningens Direktion. Bestemmelser om Afdelingernes Forhold til Foreningen kunne ikkun ved fælles Overenskomst forandres.

Love

for Foreningen til Norske Fortidsmindesmærkers Bevaring.

(Vedtagne i Generalforsamling den 16de December 1844).

§ 1.

Foreningens Formaal er: at opspore, undersøge og vedligeholde Norske Fortidsmindesmærker, især saadanne, som oplyse Folkets Kunstfærdighed og Kunststands i Fortiden, samt gjøre disse Gjenstande bekendte for Almeenheden ved Afbildninger og Beskrivelser. Foreningen vil derfor, saavidt dens Midler tilstrække, understøtte Reiser i Fædrelandet og befordre Udgivelsen af Bærker, sigtende til ovennævnte Diemeds Opnaaelse.

§ 2.

Foreningens Middelpunkt er Christiania.

§ 3.

Til at bestyre Foreningens Anliggender vælges aarligen blandt dens i Christiania værende Medlemmer en Direktion af 5 Personer og derhos ved særskilt Valg en Kassierer og to Regnskabsrevisorer. Direktionen udvælger atter af sin egen Midte en Formand og en Sekretair.¹⁾ Den supplerer sig selv i Tilfælde af Vacance indtil næste Valg.

§ 4.

Ordentligt Medlem af Foreningen er Enhver, der anmelder sig hos Direktionen og aarlig erlægger til Foreningens Kasse en Contingent af een Speciedaler, hvilken indbetales forskudsviis til Foreningens Kassierer i Begyndelsen af hvert Aar. Er den ei erlagt inden Paaske, anses Vedkommende for udtraadt af Foreningen.²⁾

¹⁾ Ordene „og en Sekretair“ udgaae ifølge Generalforsamlingens Beslutning den 22de Decbr. 1847.

²⁾ Denne sidste Bestemmelse er indtil videre sat ud af Kraft.

§ 5.

Foruden de ordentlige Medlemmer kan Direktionen indbyde overordentlige eller Gæstemedlemmer, hvilke da ingen Contingent erlægge.

§ 6.

Direktionen samles paa Formandens Indbydelse saa ofte som eet af dens Medlemmer forlanger det. Den raader for Anvendelsen af Foreningens Penge- midler og sætter sig i de Forbindelser, indenlandske og udenlandske, som den anseer for hensigtsmæssige. Dens Beslutninger fattes ved Stemmesleerhed.

§ 7.

Kassereren aflægger aarligt Regnskab for Direktionen, hvilket Regnskab, efter at være revideret af de dertil udvalgte Revisorer, fremlægges for den næste ordentlige Generalforsamling.

§ 8.

Mod Aarets Slutning holdes, efter offentlig Indbydelse fra Direktionen, en Generalforsamling. I denne vælges Foreningens Direktion og øvrige Embeds- mænd, afgives Beretning om Foreningens Virksomhed og Fremgang, forelægges det foregaaende Aars Regnskab og forhandles forøvrigt alle de Gjenstande For- eningen vedkommende, som af Direktionen eller nogen anden af Foreningens Med- lemmer maatte bringes under Discussion. Direktionen kan ogsaa til andre Tider sammenkalde overordentlige Generalforsamlinger, naar den finder saadant hensigts- mæssigt.

§ 9.

Direktionen lader aarligen trykke og uden særskilt Betaling uddele til Fore- ningens Medlemmer en Udsigt over Foreningens Virksomhed i Aarets Løb, hvor- med følger Afbildning og Beskrivelse af en eller anden mærkelig Levning af For- tidens Kunst eller en Afhandling, der har Oplysningen af Fædrelandets For- tidsmindesmærker til Gjenstand.

§ 10.

De Udsager, hvoraf Foreningen maatte komme i Besiddelse, overdrages, efter at være benyttede, til en af Rigets Udsamlinger eller andre offentlige Sam- linger, efter som Foreningens Direktion maatte finde det mest passende.

N. Keyser. Frich. Rebelong. Chr. Holst. A. Tidemand.

Fortegnelse

over antiqvariske Gjenstande, angaaende hvilke Foreningen til norske Fortids-Mindesmærkers Bevaring i Særdeleshed ønsker sig Oplysninger meddeelte.

Mærkelige Kirkebygninger af Steen og Træ, — af sidste Slags især de saakaldte Stavkirker — med dertil hørende Forziringer af Maleri og Snitværk, samt gamle Indskrifter med Numer eller latinske Bogstaver; Kirke-Inventarium: Altere, Altertavler, Helgenbilleder, Kirkeklokker, Røgelsekar, Reliquiekasser, Kalke, Døbefunter, Døbefade, udstaarne Stole og deslige Sager; — gamle og i Formen mærkelige Husebygninger, baade Vaaningshuse og Stabbure, med deres Forziringer og Indskrifter; — Levninger af gamle Bygninger, der kunne give Oplysning om Bygningskunstens Standpunkt i Middelalderen, saasom Kirkeruiner og Ornamente derhen hørende; — gammelt Huusgeraad af Træ, Steen eller Metal, saasom Høisædes-Stole og andre Stole, Borde, Skabe, Kister, Drifkehorn og andre Drifkekar, Rjedler og deslige; — Bantastene og Stene med Runeindskrift, Steentors og gamle Gravstene, mærkelige Gravhøie og Steensætninger; — Sager, fundne i Gravhøie, saasom Gravurner, Vaaben, Redskaber, Smykker, Afgudsbilleder eller Amuleter og lignende Sager; — samme Slags Gjenstande, bevarede fra Oldtiden; — Mynter, — Brudesmykker, — Pergamentsbreve med Segl.

Om Foreningens Medlemmer

Juni 1848.

Beskytter:

Hans Majestæt Kongen.

Hendes Majestæt Dronningen.

Hendes Majestæt Enkedronningen.

Hans Kongelige Hoied Kronprindsen.

Hans Kongelige Hoied Prinds Gustav.

Hans Kongelige Hoied Prinds Oscar.

Direktorer:

Archivar Chr. Lange, Formand.

Professor Rudolf Keyser.

Landskabsmaler Joachim Frich.

Kammerherre Chr. Holst.

Architekt Joh. H. Nebelong.

Fuldmægtig J. D. Bødtker, Kasserer og Sekretær.

Bureauchef Clemet Holmsen, } Revisorer.

Justitiarius Carl Arntzen, }

Æresmedlemmer:

Professor Johan Christian Dahl, i Dresden.

Stiftamtmand Christie, i Bergen.

Rigsantikvarius Bror Emil Hildebrand, i Stockholm.

Statsraad E. J. Thomsen, i Kjøbenhavn.

Statsraad Carl Christian Rafn, i Kjøbenhavn.

Professor Dr. Kugler, i Berlin.

Archivar Dr. Risch, i Schwerin.

Foreningens Medlemmer ere iøvrigt de samme som den i Marsberetningen for 1846 aftrykte Fortegnelse udsifer, undtagen at 37 Personer deels ere døde, hvoriblandt Foreningens Voresmedlem, den for Oldtidsvidenskaben saa varmtfølsende og deraf saa fortjente Biskop **Jac. Neumann** i Bergen, deels i Aarets Løb have udmeldt sig. Derimod ere følgende **88 nye Medlemmer** siden tilkomne:

A.

1. Marfot, M. A. Bogtrykker Bodlen.
2. Anker, P. Saugbrugeler Frederikshald.

B.

1. Bache, Stadsauptmand Drammen.
2. Bache, Bergsriver Merager.
3. Berg, Sognepræst Fosnæs.
4. Bisgaard, J. S. Kjøbmand Christiania.
5. Bjørnsen, D. Vicecorporal —
6. Bjørnebye, D. Hof.
7. Blom, Byfoged Kongsberg.
8. Blich, Corpschef Frederikshald.
9. Boesen, Joh. Kjøbmand —
10. Brebøsen, G. Grue.
11. Brebøsen, J. C. Værkseier Odalen.
12. Bryn, Pape Kongsberg.
13. Bobert, Solvvarfsdirektor —
14. Bodiker, J. C. D. Esfer. Adjunct. Stien.

D.

1. Dahl, Auditor Frederikshald.
2. Dietrichs, Politimester Drammen.

E.

1. Ebeltoft, A. junior, Kjøbmand. Tromsø.

F.

1. Falkenstrøm, Fanejunker Christiania.
2. Fearnley, A. Skibscapitain Frederikshald.

G.

1. Grass, Joh. Overlærer Kongsberg.
2. Grønn, Capitain Christiania.
3. Gylche, Lensmand Thronønes.

H.

1. Hansen, E. Forvalter Rastestad.
2. Hagerup, Hans Standsgaarden.
3. Hauge, H. B. Grue.
4. Hansen, F. Trakter Christiania.
5. Hansen, Chr. Styrmand —
6. Hansen, G. Kjøbmand —
7. Hansen, E. W. Kjøbmand —
8. Hansteen, Soldinspektør Frederikshald.
9. Hamilton, H. Boghandler —
10. Haugan, Apoteker Levanger.
11. Hansen, P. A. Student Tromsø.
12. Heyerdahl, Major Christiania.
13. Henrichsen, Handelsfuldmægtig. Kragerø.
14. Hellesen, Soldkasserer Frederikshald.
15. Hjorthoy, Chr. Cand. juris Arendal.
16. Holm, Værksemester Christiania.
17. Hofgaard, Krigskommissær Frederikshald.
18. Holmboe, Cand. juris Tromsø.
19. Holst, P. Direktør Kongsberg.
20. Holtermann, Arkitekt Christiania.

K.

1. Kildahl, N. G. Sognepræst Laurdal.
2. Kjør, H. Kjøbmand Drammen.
3. Krebs, Sørenskriver Indre Sogn.

L.

1. Lange, H. N. Sognepræst Drammen.
2. Leganger, G. Kjøbmand Frederikshald.
3. Lorange, — —
4. Lowzow, Lieutenant —
5. Lous, Pr.-Lieutenant Christianssand.
6. Lumboly, — Frederikshald.
7. Lund, C. D. Kjøbmand —

M.

1. Maag, Kjøbmand Frederikshald.
2. Mamen, C. — —
3. Mandt, Lensmand Laurdal.

- 4. Nalvig, Fuldmægtig Frederikshald.
- 5. Nysdell, Bergcanbidat Kongsberg.
- 6. Nibbelsart, Procurator Drammen.
- 7. Müller, H. S. Adjunct Ibrondhjem.
- 8. Müller, Foged Stogn.

N.

- 1. Norregaard, C. C. Sognepræs. Dvalen.

N.

- 1. Nasch, N. Kjøbmand Frederikshald.
- 2. Nesch, Postmester —
- 3. Niesch, Byfoged —
- 4. Nye, Byskriver Christiania.

O.

- 1. Schroeter, Sognepræs. Drammen.
- 2. Schytte, H. S. Kjøbmand Frederikshald.
- 3. Schwach, Assessor Ibrondhjem.
- 4. Sere, Bergmester Kongsberg.
- 5. Sinding, J. C. Apotheker Frederikshald.

- 6. Sinding, C. S. Cand. theol. Frederikshald.
- 7. Sommerfeldt, Lieutenant —
- 8. Stang, N. M. Saugbrugeier —
- 9. Stang, L. Viceconsul —
- 10. Stang, D. M. Kjøbmand —
- 11. Stang, E. Adjunct —
- 12. Storen, Districtslage Kongsberg.
- 13. Syversætre, Ole Hof.
- 14. Sætber, Hans Vinger.
- 15. Sørensen, Sognepræs. Ørogn.
- 16. Sørensen, Ingeniør Horten.

T.

- 1. Tandberg, F. Cand. theol. Frederikshald.
- 2. Tannes, Cand. theol. Christiania.
- 3. Tønder, Ingeniør capitain Horten.

W.

- 1. Wiel, L. M. Kjøbmand Frederikshald.

X.

- 1. Østby, Proprietair Berum.

Depotbiblioteket

h070 14 037

25